Ч. 125. Чернівці, субота дня 8. (10.) червня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниції 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмініcтрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

В справі заборони руских книжок на Угорщині.

Перед виїздом на засїданє делеґациї подано менї вість, що до ч. 21.171 з 6-го мая с. р. видав угорский міністер просьвіти др. Власич заборону уживати книжок товариства „Просьвіта“ в народних школах в Угорщинї. Ся вість появила ся опісля і в часописях, а відтак подано звістку, що також угорско-рускі владики видали на основі міністерского рескрипту заборону книжок „Просьвіти“ в своїх епархіях.

Перед двома роками, пробуваючи в Пештї підчас сесиї делеґацийної, старав ся я розслїдити шкільні і просьвітні відносини, познакомити ся з рускими книжками, уживаними в угорских школах. Вернувши до Львова, удїлив я зараз своїх помічень видїлови товариства „Просьвіта“ і вказував способи, як би можна прийти в поміч угорским Русинам на просьвітнім полї. Чи і що зробив в тій справі видїл товариства „Просьвіта“, не знаю. Так само не знаю, що тепер зробив видїл, коли така вість пішла по часописях. Я однак сперше зараз, діставши сю вість, приняв її з певним сумнївом що-до її правдивости і задля того в минувшім тижни удав ся о поясненя в тій справі до совітника в міністерстві просьвіти і референта для шкіл народних і семинарий учительских Сатмарого, як і до міністра дра Власича і там на основі актів дізнав ся ось що:

Президия міністерства і міністерство внут. справ візвали були перед двома роками міністерство просьвіти, щоби управильнило уживанє учебників в школах народних угорских. Наслїдком того видало тепер угорске міністерство просьвіти спис книжок не дозволених до ужитку шкільного.

В сїм списї єсть також десять позиций наведених під фірмою „Товариство Просьвіта“ а іменно:

2 брошурки про метричні міри і ваги, 2 катехизми рускі після Деґарба, Руска Азбука, Граматика руска для народних шкіл Партицкого, і 4 читанки рускі для народних шкіл.

З сего отже видно, що нема в тім списї нї одної книжечки товариства „Просьвіта“. Я зробив сю замітку міністерскому совітникови і справ, яким способом сї книжки в списї появили ся під фірмою товариства „Просьвіта“, на що дістав я відповідь, що імовірно мусїли вони бути надіслані сюди або споваджувані з товариства „Просьвіта“. З сего виходить, що інформация менї подана, а відтак оповіщена в часописях зовсїм невірна, а справа стоїть так, що угорске міністерство не позволило уживати галицких книжок (і се книжки з років 1873 до 1875) в угорских школах народних. З владиками не мав я тепер нагоди говорити, однак се знаю, що значну часть шкіл народних вони удержують коштом фонду релігійного (се школи конфесийні) і очивидно заборона ними видана що-до книжок на основі рескрипту міністерского відносить ся до того, що в горі наведених книжок не вільно також уживати в руских школах, що стоять під владою угорско-руских єпископів.

При сїй нагодї згадував я в міністерстві, що деякі книжечки „Просьвіти“ поручені Радою шк. кр. галицкою і буковиньскою на премиї і питав, чи міністерство тутешне допустило би сї книжки в тутешних школах, коли-б „Просьвіта“ їх предложила міністерству. Засадничо міністерство не має нїчо проти тому, як менї сказано, однак застерігає собі свободу самостійної оцїнки сих книжок. Випадало-б отже, щоби товариство „Просьвіта“ щось в сїй справі зробило.

В Пештї, 17-го червня 1896.

Олександер Барвіньский.

Buk. Post подала була вістку також, що „гр. кат. епископи в північній Угорщині заборонили строго уживанє книжок на-

---

21)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянськоі.

(Дальше).

В годину пізнїйше зайшов за мною до сальону, де я прислухувала ся сьпіву Зонї з молодим єї поклонником і сидїла, потонувши в чудних думках. Усївши мовчки коло мене поруч софи, справляв свій годинник.

„Над чим ви думаєте?“ спитав по якімсь часї.

„От думаю!“

„Н. пр. над чим?“ домагав ся він. „Може над своєю будучиною?“ (Менї причула ся іронїя в его голосї).

„Нї, в сїй хвилї нї!“ відповіла я усьміхаючись слабо. „Тепер застановлялась я знов над тим, що є люди такі, як нациї. Властиво, що характери поодиноких людий суть анальоґічні характерам поодиноких наций. Не правда-ж? Так на пр. суть характери, по котрих можна з певностию надїятись, що сповнять сей або той учинок, сповнять щось неожидано великого, сильного. Суть переняті якоюсь красою, що остає ся завсїгди і в ріжних випадках сьвіжою і є свобідна від всїх буденних додатків. Такі суть і нациї. А противно суть знов натури, обдарені богато, але напоєні наскрізь смутком. Змагають до всего, але не здобувають нїчого. Їх єтота перенята наклоном до терпіня і туги, мов ростина до соняшного тепла. Я власне думала“, говорила я далї, підчас коли він уважно слухав, „що ненавиджу сей тон вічної туги, так як ненавиджу н. пр. одностайний тужливо-хорий усьміх на блїдім лицю нашого народу. З самого жалю за минувшиною ми вже ослабли, а жалібна мельодия, що дзвенить в нашій души а котру ми так добре розуміємо, заколисала всї наші сили до немочі. Чи не так? Ах!“ докінчила я гірко, „се правда, я також донька україньско-руского народу!“

„Ви-ж казали, що любите борбу!“ обізвав ся він.

„Люблю, але скажіть, чи ви вірите в відродженє таких характерів або народів?“

„Чому нї? Але они потребували би, щоб хтось посторонний їх рушив?“

„Посторонний?“ повторила я сумно. „В тім і лихо, що они не мають в собі того імпульсу; що мусять тих „порушень“ дізнавати аж від других. Я думаю, шо так успособлені єства не мають жадної будучности. Они подобають на арфи еольскі, що грають лиш тодї, коли вітер порушить їх струни, а й тодї грають сумно. Над тим я не думаю саме тепер перший раз. Над тим думаю я частїйше і звичайно настроюють мене такі гадки сумно!“

„То не гадайте об тім!“

„А ви не думаєте нїколи над чимсь подібним?“

„Я держу мої думки кріпко в границях“, відповів він. „Значить, не хочу розуміти души загалу. Що з того за хосен? Хиба сумовитий настрій!“

„А я віддаю ся таким думкам цїлою душею...“

На те він не сказав нїчого.

Мене обняла гірка нетерпеливість, подібна до лютости. Чи був се також наклін до терпіня, до туги, що жив у менї, тяжив так дуже в души? Нагинав нераз до долу, давив! Коли-б істнувало щось певне, щось, у що можна би вірити, як у поворот весни, щось величне, свобідне!... Коли-б щось таке істнувало в чоловіцї!

Я сказала єму, що думала.

„Чогось такого нема в чоловіцї!“ відповів він на-пів сумно, на-пів насьмішливо, підперши голову мов в задумі рукою. „Думанє, відчуванє а і все проче подібне — се чисто материяльна процедура і відорвати ся душею від умов свого внїшного бутя чоловікови годї; ми не повинні забувати, що в великій части ми раби своїх вроджених склонностий.“

„Я не хочу в то вірити.“

Він здвигнув плечима.

„Прецїнь людска воля не є нїколи цїлком свобідна!“

„Чей так зле не є!“ замітила я, усьміхаючись глумливо.

„Чому нї? унаслїджене само назначує характер.“ І з тим замовк. Я також замовкла, але трохи згодом сказала: „Те, що ви кажете, я

родовского товариства „Просьвіта“ у Львові“ — і додала від себе таку ідіотичну замітку: „Ja, die Ungarn sind energisch. Коли то у нас побачать небезпечність, яка грозить з народовско-руской сторони з єї т. зв. народною просьвітою в змислї Стоцких і Пігуляків.“ Записуємо сю замітку коротко на вічну памятку, які Волохи були при кінци 19-го столїтя толерантні до наших змагань народних. Коли так має виглядати християньска етика в борбі з другим народом, то румунїзатори сьміло можуть уважати ся варварами. Чи їм може миле обходжене Мадяр з Волохами семигородскими, таке саме, як з Русинами?

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 19-го червня 1896.

Віче в Лужанах відбуде ся в недїлю (21-го червня) о 1 годинї з полудня в обширній стодолї ч. господаря Петра Мадія під ч. 290 (при гостинци недалеко почти). Село Лужани, котре остатними часами дало кілька красних доказів, що просьвіта там піднесла ся значно, може вже само бути прикладом для всїх тих, що на віче зберуть ся. Тому ми сподїваємо ся, що всї поважні ґазди з Лужан, як і з сусїдства, зберуть ся, аби почути, як радити собі дальше. Отже зійдїть ся, братя селяни, як найчисленнїйше!

З черновецкого унїверситету. Деканом фільозофічного факультету на 1896/97 ивбрано проф. д-ра Шаріпера, а сенатором правительственного радника проф. д-ра Ціґлявера.

Перенесеня. Галицкий намістник перенїс повітових лїкарів докторів: Ів. Данельского з Городка до Ряшева, Стан. Балицкого з Старого Міста до Городка, Тад. Теодоровича з Ряшева до Перемишлян; санїтарних концепістів докторів Фр. Стоклосиньского з Турки до Старого Міста, Стан. Карпиньского зі Львова до Турки, та санїтарних асистентів докторів Кар. Іваньского з Дрогобича до Скалата і Кир. Гижицкого з Тарнова до Дрогобича.

З бук. кр. ради шкільної. На засїданю з дня 17-го с. м. принято до відомости справоздане краєвого інспектора про гр. пр. реальну школу в Чернівцях; управитель 2-кл. школи в Коровії Денис Павлович іменований надучителем тамже; іменовано надучителем 2-кл. школи в Остриці тамошного уч. Николая Глушко, надуч. 2-кл. школи в Василеві тамошного уч. Михайла Кракалїю, дїйсним мол. учителем в Міскім Горечу уч.-помічника Юрія Гренюка; стабілїзовано уч. Омеляна Влада в Мосорівцї, Николая Бординчука в Веренчанцї, Дмитра Альботу в Товтрах, Олександра Ал-Прентезей в Бранцї, Василя Балїнтескула в Баінце і Дмитра Падуру в Кулівцях; уч. при дївочій школї в Кімполюнґу Анну Спачек придїлено тимчасово до школи в Низших Портештах. вкінци полагоджено меньше важні справи.

П. Іван Белей, редактор „Дѣла“, виїхав на довший час до Карльсбаду, а его заступає тимчасово п. Михайло Струсевич.

Загальні збори скликує видїл товариства „Бурса сьв. Івана Хрестителя в Дрогобичи“ на день 1-го липня о пів до 4 год. пополудни.

Презенти одержали в перемискій епархії оо. Володимир Ковальский на Себечів і Василь Гошовский на Ріпничі. -- Совітником консисториї іменований о. Лев Войтович зі Смільника.

О перевіз через Черемош коло Вижницї подав дїдич ґр. Рей і громада Вижниця подане до черновецкого правительства. Кілько має ся за перевіз платити, се оставлено оцїнцї правительства. Дня 17-го серпня с. р. відбудуть ся оглядини перевозу правительственною комісиєю під проводом повітового комісаря Антона Патака.

Даскал з Рогізни, Георґій Сухарик, минувшої недїлї упив ся і ганьбив в церкві на вечернї чесного молодого чоловіка, Костина Дзяманюка, в голос словами: „Ти дурню, ти лайдаку, ти унїят! Не ходи до церкви, бо ти ходиш до читальні“ і т. п. Може би гр. пр. консистория вкоротила роги тому даскалови, котрий думає, що лїпше в коршмі запивати ся так, як він, нїж ходити до читальнї. Який собі „файний“ той даскал, видко з того, що за образу чести сидїв уже раз три днї, раз чотири в арештї і заплатив раз 15 левів, а раз 10 кари. І такого слугу церковного держить консистория в церкві, замісць щоби его прогнати на губи!

Може здогадають ся хоч тепер направити давнє лихо на Буковинї, іменно те лихо, про яке говорив в буковиньскім соймі пос. др. Стефанович. Читаємо в віденьских часописях, що управа державних зелїзниць австрийских студиює тепер, як би їзду поспішних поїздів поскорити так, аби они замісць 60 кільометрів їхали на годину 80 км. на т. зв. головних шляхах. До тих головних шляхів належить також шлях Львів-Чернівцї-Сучава. „Поспішний“ поїзд переїзджає шлях Львів-Чернівцї, т. є 266 км. в 5 год. 42 мін., значить за годину переїзджає лише 45 км. А шлях Чернівцї-Сучава 90 км. переїзджає за 2 год. 29 мін., значить на годину 39 км. Чи такий поїзд можна взагалї називати поспішним, се повинні осудити справедливо рішаючі люди. А нам Буковинцям кажуть поки-що платити білети за поспішні поїзди, а ті поїзди їдуть так само скоро, як пр. особові поїзди на північній зелїзницї. Чи се справедливо? Або нехай нам дадуть справдїшні поспішні поїзди і ми тодї радо будемо платити належитість, або най не беруть гроший за їзду цїлком звичайної „персонки“. Буковиньскі посли мають тепер добру нагоду зробити добре дїло для нашого краю. Може би „русскій“ посол др. Волян хоч то одно зробив за час свого шістьлїтного посолованя, бо доси він лиш мовчить тай мовчить, ну а пізнїйше готов навіть не мати нагоди, щось таке зробити, бо попращає ся з радою державною на віки і буде уживати „добре заслуженого“ спочинку.

Вовки. До „Дѣла“ пишуть з старомірского повіту: В Бистрім зігнали сего року салаш три ґазди: Василь Пахович, Іван Андрусик і Іван Сенчишак. На салаши були вівцї майже з цїлого села: 80 дійок і 120 штук яловини. Кошару поставили спорий кусник дороги від села на поли. В ночи з 13-го на 14-го червня ночували при кошарі Василь Пахович і Михайло Андрусик, син Івана. Що лиш видоїли вівцї і забрали молоко домів, як прийшли три вовки, підсунули долїшну лату в одній лїсї, а перепуджені вівцї збивши ся в купу, вдарили по другім боцї в огорожу, розломили три прясьма (прясьмо се два коли вбиті в землю з надвору і середини для піддержаня лїс: на коли зверха накладають витку) і звалили дві лїси на землю. Тим отвором переполохані вівцї вибігли з кошари на поле, ну і вовки опинили ся між ними. Василь Пахович вийшов з буди, зайшов до кошари, засвистав і дійки вернули ся обступивши і стиснувши его так, що не міг рушити ся. Михайло Андрусик побіг між хижі, щоби повідомити людий о нещастю. Яловину гонили вовки цїлу ніч. Ще в недїлю рано, і до полудня ходили Бистряни по полях, корчах і лїсах та глядали овець. Мшанецькі пастухи бачили рано на своїх полях дві вівцї убиті, а дві живі, як ходили по горі Жукові. Рано гнали пастухи з Бистрого худобу в поле; на двох нагнав вовк 20 овець, утїкали до кошари. Вечером вже знали, яка є шкода. Чотири штуки заїли вовки, чотирох не могли віднайти, а 12 є покалїчених, декотрим повиривали стегна, порозривали гортанки. Сего року на поли напав був вовк вівцю і хотїв забрати з собою, однак

властиво знаю, але я не дуже хотїла би тому піддавати ся: оно поправдї сумно...“

„Що?“ спитав він. „Що і найгордїйші дерева мають своє коріне в земли — се сумно?“

„О, нї, але що ми так часто в своїй немочи вимавляємо ся саме тим. Впрочім я думаю, що про те все суть люди з визначними характерами, котрі мають вплив і помимо окружаючих їх сил; але для таких істот не можуть істнувати „права.“

„Отже видите, чого вам журити ся?“

„Я не журю ся!“ відповіла я усьміхаючись... „Я лиш думаю. Що иньше остає ся менї? Сего не може менї нїхто відобрати!“

Він знов здвигнув плечима і дивив ся в безнадїйнім ожиданю вперед себе.

Я мовчала довший час, а відтак почала пів-голосом майже несьміло: „Орядин? Чи все треба приписувати обставинам? Скажіть!“

„Які-ж ви чудні!“

„Я хотїла би мати якесь вдоволене. Коли-б ви знали, як то тяжко, коли н. пр. думки блукають і не находять нїчого; блукають в чімсь неяснім, великім, ведені більше чутем: ах, я того не можу сформулувати. Аж ненавиджу себе нераз за то: себе і старинний звичай той, що звесь житем. Чому оно не подасть менї нїчого такого, в чім би моя душа могла роскошувати?“

Він поглянув на мене. Погляд той був спокійно допитливий, поважний.

„Крізь ваші думки і почутя віє також той так званий „подих будуччини“, се поринане в себе, що відвертає від вітшного сьвіта. Оно має щось в собі, я того не перечу, але думаю, оно не має будуччини. Чоловік належить до сьвіта вітшного, він звязаний з ним тисячними нитками і тому нехай поринає в него! У вас справдїшний дар до аналїзи. Я виджу, що ви дуже змінили ся. Коли-б я меньше-більше не знав, як ви жили, то спитав би в вас: Як жили ви з тої пори до тепер?“

„Чи можна оставатись однаковим?“ спитала я, мов засоромлена его доганою, хоч не просто на мене виміреною.

„В головних зарисах — можна.“

„В мене не було житя з подїями“, сказала я.

„Ах, в то я не вірю“, відповів він з якоюсь нетерпеливостию.

„В буденнім змислї слова, пане Орядин!“

„Але-ж ви мусїли щось переживати, якісь подїї, або щось подібне. Бачите, я не вірю в так зване житє „без подїй“, особливо коли наслїдки доказують що иньше!“

„Отже і ви не вірите?“ відповіла я з мимовільним відтїнком гіркости. „Знаєте, менї саме тепер приходить один цитат з Лессінґа на думку: „Они не находять в жадній траґедиї подїй, хиба там, де поклонник дївчинї паде її в ноги і т. п. Їм то нїколи не хоче подобати ся, що всяка душевна борба, всякі наслїдки ріжних думок, котрі себе посполу усувають — се також акция; мабуть тому, що они думають і відчувають за механїчно і притім не можуть замітити нїякої акциї. З такими людьми поважно спречати ся, просто нема потреби і шкода заходу...“*) Вірите тепер?“

„Ах, в то вірив я завсїгди!“ відповів він живо. „Я лиш специяльно у вас думав найти щось иньше. Впрочім я вам перебив, менї здає ся, що ви хотїли щось сказати.“

„Хотїла!“ говорила я дальше „в мене не було житя з „подїями“. Я лиш читала, думала, а опісля заручила ся. Однак тепер, тепер, коли я то вчинила, будить ся Бог знає що в менї, перемагає мене. Я відчуваю то так, як відчуває ся приплив филь, що мають в слїдуючій хвилї збити ся над головою. Я давлю ся тим припливом!“

„Ви потребуєте богато соняшного блеску і барв!“

„Ах і простору, Орядин, чи так званої свободи. Инакше обтовчу ся о всї ті буденні чесноти!“

„В тім я вас розумію“, відповів він, „однак в т і м нї, що ви заручили ся!“.

Я усьміхнула ся роздражняючим усьміхом.

„Чому й менї не бути судженою? Се предцїнь також щось, що годить ся „з житем вітшним“, щось людске. Се удосконалює жінку.“

„Але ви і без любови!“

„Не впадайте в романтизм, пане Орядин! Любити а віддавати ся се щось зовсїм відмінне; сьмішно, що зводять завсїгди одно з другим

---

*) Abhandlungen über die Fabel — Лессінґа.

пастух не дав: вовк тягнув д собі, а пастух д собі тай остаточно побачив вовчище, що не порадить з угурним, забрав ноги на плечі і пішов дальше долї глядати. — Такої приключки від давна не було у наших горах, аж сего року: такі напади на кошару перейшли вже в переказ и на вечерницях при кудели.

Страшний цикльон навістив перед тижнем місто Сен-Люї в Сполучених Державах північної Америки. Цикльон повалив множество домів, позбавив житя сотки людий і наробив шкоди на десятки міліонів долярів. В західній части міста Сен-Люї найдено 200 трупів і тількож у вехідній части. Тисячі людий покалїчені, а богато з нйх смертельно. Цикльон перейшов через місто зараз по 5-ій годині вечером. В одній хвили зробило ся темно як в ночи, а дощ полив як з ведра. Електричне сьвітло і електрична зелїзниця були застановлені і богато людий, котрі саме тодї вертали по роботї з міста домів, мусїло перебути ніч на дворі. На другий день місто виглядало як збуренe. Навіть часть сильного, камінного моста через ріку Міссурі завалила ся. До сили цикльона прилучили ся ще й пожарі в розваленмх домах, а гасити їх не допускала страшна буря. Богато пароходів і лодок на ріцї потонуло, або цикльон повикидав їх на берег. Цикльон знищив не лиш само місто Сен-Люї, він ішов в напрямі полудневім через державу Іллїнойс і всюди по дорозї виривав лїси, бурив села і міста та убивав людий. Кілько взагалі людий погибло, не можна доси обчислити, бо страшна катастрофа засягла величезний простір.

Три рази шукав даремно смерти. У Львові залюбив ся маляр Артур К. в гарну панну, але она не зважала на єго чутя і віддала ся сими днями за иньшого. Маляр чув ся страшно нещасливим, у него почали ся показувати познаки божевільства. Він постановив доконче умерти. Тож кинув ся з ґанку першого поверха, але замісць на камінє, впав на двох розмавляючих людий, так що єму нїчого не стало ся. Відтам побіг нещасливий на Городецку улицю і кинув ся в кирницю на розї улицї Городецкої і Бема; але один з єго сусїдів побачив то і єму удало ся за помочію иньших людий витягнути кандидата на смерть з кирницї. Ледви пустили єго на волю, аж дивлять ся, а він вже висить на парканї при ул. Бема. Єго скоро відтяли і привернули до житя, а опісля віддали до закладу для божевільних в Кульпаркові.

Чоловік з добрим нюхом. В пятьдесяти роках жив коло Вроцлава на прускім Шлеску чоловік, котрий мав велику славу з того, що умів таки на правду винюхати злодїїв. Та незвичайна єго прикмета привела єго в 1850 р. аж перед суд, де з него брали протоколи і казали єму показувати свою штуку. Радник медицини Еберс оголосив тепер ті протоколи, а з них довідуємо ся ось що про сего незвичайного чоловіка: Якомусь вівчареви коло Вроцлава пропали були гроші із замкненої скринї, і він пішов по раду до зарібника Л., котрий славив ся тим, що уміє винюхати злодїїв. Зарібник той прийшов, обнюхав скриню, відтак хату доокола, а ідучи за нюхом знайшов украдені гроші в шкіряній мошонцї сховані десь на обійстю. Обнюхавши мошонку викрив він і того, хто еї украв. То була таки донька вівчаря. Она не хотїла признати ся, а вівчар ще запізвав винюхувача злодїїв за клевету. Прийшло до розправи і показало ся перед судом, що винюхач не лиш в сїм случаю, але й в богато иньших винюхав добре. В судї казали єму показати пробу свого нюху, а він обнюхуючи судиїв і їх шапки пізнав добре, до котрого котра шапка належала. Один з урядників взяв був від другого потайком пулярес, а винюхач пізнав зараз, чий був пулярес і т. и. На питанє судових лїкарів сказав він, що вже малим хлопцем умів нюхом розпізнавати людий і вишукувати їх річи. Суд увільнив єго, але той процес не вийшов винюхачеви на добре. Слава єго стала велика, всюди брали єго винюхувати злодїїв і він без труду заробляв великі гроші, розпив ся і одного разу упав пяний на камінє та вдарив ся головою так сильно, що від того умер.

Слїдство против фабрики. Перше австро-угорске акцийне товариство для фабрикациї карт в Будапештї оголосило сими днями банкротство. Ще перед тим показало ся було, що карти, які вироблювано в тій фабрицї, були значені на то, аби в грі можна було фальшувати. Власти зарядили слїдство, котре викрило, що в тім товаристві був найбільший нелад. І так було в банках векслїв на 82.000 зр., о котрих надзираюча рада нїчого не знала, а крім того в обізї найдено 27 підроблених векслїв. Вкінци відкрито, що фабрика допускала ся обманьства на шкоду скарбу і еї засуджено на 69.000 зр. кари.

Населенє Европи обчислено в 1885 р. на 337,526.700 людий, а в 1895 р. вже на 367,449.500. Значить, за послїдних десять лїт збільшило ся населенє Европи о більше-меньше 30 міліонів. В Росиї прибуло за той час 12½ міліонів або 1·46 проц. на рік, в Нїмеччинї 4½ міліонів або 0·96 проц. річно; найменьше побільшенє населеня виказує Франция, де річно прибуває 0·17 проц., а найбільший приріст Туреччина з 2·4 проц. річно.

Нова кров. В париских кружках лїкарских викликала велике заінтересованє нова система лїченя, вправдї не зовсїм незнана, але в послїднім часї поправлена. Фізіольоґи знають вже від давна, що жабі можна випустити майже всю кров, не убивши еї зовсїм, і треба їй лише впустити замісць відобраної крови певну скількість розпущеної соли, рід штучної сировицї, а она буде жити дальше. Опираючись на тім фактї, розпочали професор фізіольоґії в Сорбонї Дастре і єго асистент Лоє робити ще перед 1889 р. подібні проби із звірятами з теплою кровію і одержали цїкавий результат. Тої самої методи держав ся пізнїйше проф. Гаєм в лїченю холери, а др. Салї з Берна в лїченю тифу. І они дістали вдоволяючі результати. Мимо того не говорено богато о цїлій справі і здавало ся, що о нїй забули, аж в послїднім часї збудили три важні комунїкати знов цїкавість до тої справи і то цїкавість кружків поважних учених лїкарів і природників. В чім отже лежить головна суть того нового лїченя? Подумайте собі хорого на уремію (задержанє мочи в орґанїзмі людскім), з котрої походять страшні корчі. Можна побоюватись кождої хвилї смерти, бо хорий буквально троїть себе смертельно тими ріжними трутинами, котрі орґанїзм повинен від себе віддїлити, а не може того зробити. До того нещасливого зближає ся лїкар, отвирає єму жилу, спускає кров, — розуміє ся по успаню єго — і впускає 800 до 1000 ґрамів 10-процентової розпущеної соли. Хорому, що доси лежав без чутя, прибувають сили, око стає ясним, шкіра мягкою. На нїй показують ся каплї поту, а всї зелези розпочинають наново свою віддїляючу роботу. Хорий повернув таким чином до житя. Як то пояснити? Попросту так, що запущений плин з соли пересякає всї части орґанїзму, втягає в себе отрую і опісля враз з нею віддїлює ся від людского орґанїзму. Кілька лїкарів француских, котрі пробували в такий спосіб лїчити хорих, одержали добрі результати. Майже все могли они допровадити хорого до цїлковитого здоровя. Лише в кількох випадках наступила смерть, хоч і тоті хорі чули полекшу і полїпшенє в станї свого здоровя. Та нова метода практикує ся від недавна у всїх париских шпиталях, отже вкоротцї будуть знані певні і докладні дані о вартости нової методи лїченя.

Іменованя. Галицкий намістник іменував лїкарів повітових докторів: Андр. Гординьского в Яворові, Як. Дорожиньского в Бібрцї, Генр. Лїца в Березові, Ів. Филевича в Новім Санчи, Апол. Тарнавского в Борщеві, Жиґм. Дзиковского в Перемишли, Тит. Василевского в Рогатинї, Яцка Яблоньского в Лїську, Меч. Гіршлера в Бучачи, Ант. Коґена в Косові, Ад. Ґельдґабера в Жидачеві, Ів. Данельского в Городку, Стан. Балицкого в Старім Містї, Фр. Соболевского в Бродах, Винк. Гловиньского в Сокали, Вікт. Желязовского в Рудках, Ал. Леві в Ниску, Ом. Лебедовича в Мостисках, Ів. Беднарского в Надвірній, Фил. Шміда в Городенцї, Ад. Куна в Теребовли, Йос. Петерса в Чесанові, Йос. Фрідберґа в Залїщиках та санїтарного концепіста Кал. Крижановского в Підгайцях повітовими лїкарями в ІХ-ій клясї ранґи, а санїтарних асистентів докторів Фр. Стоклосиньского в Турцї, Вікт. Борисевича в Долинї і Стан. Карпиньского у Львові санїтарними концепістами в Х-ій кл. ранґи.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 19-го червня 1896 року.

Будапешт. Австрийска делеґация приняла без зміни буджет военний, кредит для Боснії і Герцоґовини, звичайні і надзвичайні видатки на маринарку, буджет спільного найвисшого рахункового двору і додатковий кредит спільного мінїстерства фінансів.

Будапешт. Угорска делеґация полагодила сегодня буджет военний.

до купи. Н. пр. і ви, що звете антипатию і симпатию дурницями!“

„Зводять до купи!“ кажете Наталко. „Мов би вперед не любили ся і аж потім побирали ся.“

„Мов би не любили ся нїколи, пане Орядин, а проте женили ся! або любили ся, а не женили ся. Впрочім“ додала я по короткій задумі, „не знаю, чи любов конечна до супружества, значить то чувство, що н. пр. я уважаю любовю. Оно щось иньше від „привязаня.“

„Так на вашу думку що таке любов?“

„Ну, на мою думку — се преґарне нїжне миготїнє, котре істнує в цїлій своїй повнотї доти, доки єго не заявить ся словом. Опісля оно блїднїє і никне. Властивий характер того чувства, се якась „мотильковатість“ або той блеск сонця, що не є всюди, а й годї єго здержати, що миготить крізь всї нерви в деяких хвилях, в пишних преґарних хвилях, Орядин, а опісля зникне і чоловік пригадує еї собі мов запах якого цьвіту. Чи можна то ставити на рівнї з тим неповоротним, пересиченим чувством, що зве ся в першім лїпшім супружестві також любовю? Скажіть самі! Але нї: лучше я скажу вам сама один доказ: Моя тїтка запевняла мене дуже часто, що не знала нїколи, що се таке „любов“; і я вірю їй, що она не любила нїколи; попросту в неї нерви за грубі до такої тонкої гри — а проте она жиє з вуйком дуже добре! Що се таке?... Чи любов така, як я кажу, чи привязанє? Чи не виходить тут на моє?“

„Ви починили в остатнїх двох роках дуже глубокі психольоґічні студиї“ відповів він з легкою іронїєю. „Се мабуть і вигладило нерівности між вами а професором Льорденом!“

„Се не вигладило нерівностий між мною а Льорденом. Тут стоїть сьвіт мовчки.“

„Щоби сьвіт не стояв мовчки, залежить від вас!“ відповів він.

„Від мене?... Так, се правда, оно залежить дїйсно і від мене; се є власне те, чим я хвилями мучу ся і „давлю ся“, але через те я може також переконую ся о своїй силї!...“

„Я вас не розумію!“

„Зрозумієте колись! Впрочім, прошу вас дуже, не згадуйте менї єго. Тогди нї, коли думаю собі щось цїлком, цїлком иньшого. Не гнївайтесь, але не робіть сего нїколи!“.

Я просила єго живими, майже переляканими очима, а він, усьміхнувшись іронїчно, глянув на мене. „Се не згоджує ся з тим, що ви казали колись ту: а іменно, що любите борбу!“ сказав.

„Я люблю борбу; люблю, люблю! Ви мене не знаєте!“

„Може й дїйсно не знаю.“ І він схилив знов голову в долонї і задумав ся також над Бог знає чим...

. . . .

(Дальше буде.)

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 8-го червня 1896.

		Львів.		Чернівцї.	
Пшениця . .	від 7.40	до 7.65	від 7.15	до 7.20
Жито . . .	„ 6.—	„ 6.40	„ 5.70	„ 5.80
Ячмінь бров. .	„ 5.—	„ 5.50	„ 5.50	„ 5.60
Ячмінь простий	„ 4.50	„ 4.75	„ 4.60	„ 4.65
Овес . . .	„ 5.50	„ 6.—	„ 5.10	„ 5.20
Ріпак . . .	„ 8.75	„ 9.15	„ 8.25	„ 8.50
Горох . . .	„ 4.80	„ 6.50	„ 5.—	„ 6.—
Вика . . .	„ 4.50	„ 4.75	„ 0·—	„ 0.—
Льнянка . .	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Біб	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Бобик . . .	„ 4.25	„ 4.50	„ 0.—	„ 0.—
Гречка . . .	„ 6.80	„ 7.20	„ 0.—	„ 0.—
Конюшина черв.	„ 25.—	„ 35.—	„ 28.—	„ 31.—
Конюшина біла	„ 25.—	„ 40.—	„ 0.—	„ 0·—
Конюш. шведск.	„ 30.—	„ 35.—	„ 0.—	„ 0·—
Кукуруза нова	„ 5.—	„ 5.50	„ 4.30	„ 4.35

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучанича.